

KASB-HUNAR TA'LIM TIZIMIDA ZAMONAVIY METODLARNI FOYDALI TOMONLARI

*Farg'onan ICHSHUI kasb-hunar maktabi
Ingliz tili fani o'qituvchisi
Muhammadjonov Asadbek Dilshodjon o'g'li*

Annotatsiya: Ushbu maqolada kasb-hunar ta'lism tizimida zamonaviy metodlar xususida fikrlar yuritiladi.

Kalit so'zlar: ta'lism tizimi, an'anaviy metod, noan'anaviy metod, interaktiv metod, darsning maqsadi, ilmiy-nazariy.

Kasb-hunar ta'lism tizimida zamonaviy metodlar, guruh va individual darslar, onlayn platformalar, interaktiv darsliklar, multimedia materiallar va boshqa innovatsion usullar orqali amalga oshiriladi. Bu metodlar o'quvchilarga ko'p tomonlama va interaktiv ta'lism imkoniyatlarini taqdim etishga yordam beradi va ularning ma'naviy va amaliy tayyorliklarini oshirishga qaratilgan. Bu usullar o'quvchilarning o'zlashtirilgan va samarador ta'lism olishlari uchun muhimdir.

Nima uchun zamonaviy ta'lism muhim? Zamonaviy ta'lism an'anaviy o'qitish usullaridan sezilarli darajada farq qiladi va bugungi kunda maktablarda fan va texnologiyaga ko'proq e'tibor qaratgan holda keng qo'llaniladi. Progressiv zamonaviy ta'lism barcha o'quvchilar bir xil tushunish darajasida deb o'ylashdan ko'ra ko'proq o'quvchi ehtiyojlariga e'tibor qaratadi. U so'roq qilish, tushuntirish, ko'rsatish va hamkorlik qilish usullarini o'z ichiga olgan faoliyatga asoslangan.

Biz ta'lism tizimida an'anaviy va noan'anaviy metodlarni qo'llashning afzalliklarini metodik omillar misolida tavsiyalarini keltirib o'tamiz.

Interaktiv metodlarning an'anaviy metodlardan farqi shundaki ,interaktiv metodlar oquvchining mustaqil holda erkin fikr yuritishi va o'qituchiga hamkor sifatida ishlashiga qaratilgan metoddir. An'anaviy metodlar esa o'quvchining faktlarni esda saqlash qobiliyati va uning hajmiga qaratilgan metodir.

Bu bilan an'anaviy metodlarni chegaralab o'qitishimiz kerak degan xulosa emas, balki faqatgina til o'rganuvchining bilish faolligini va ta'lism samaradorligini oshirishga hizmat qiladigan effektiv usul va vositalarni qo'yishi kerak xolos. Biz yashayotgan ayni zamonda til o'rganuvchi zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ya'ni interaktiv metodlar asosida o'qitish talab qilinadi.

An'anaviy o'qitish metodlari ta'lism tizimida o'quv jarayonidagi doimiy xarakterga ega umumiy foydalanish usullari sifati jamlamasidir.

An'anaviy dars o'tishda o'qituvchi ko'proq faol ishtirok etadi. Shu sabab, bu xollarda an'anaviy dars samaradorligi ancha past bo'lib, o'quvchilar ta'lism jarayonining passiv ishtirokchilariga aylanib qoladilar.

Ta'lism tizimidagi umumiy ilmiy-tadqiqot ishlari mazmunidan kelib chiqib,

an'anaviy dars shaklini saqlab qolgan xolda, unga turli-tuman o'quvchilar faoliyatini faollashtiradigan metodlar bilan boyitish o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini ko'tarilishiga olib kelar ekan. Buning uchun dars jarayoni oqilona tashkil qilinishi, o'qituvchi tomonidan o'quvchilarning qiziqishini orttirib, ularning ta'lim jarayonida faolligi muttasil rag'batlantirilib turilishi, o'quv materialini kichik-kichik bo'laklarga bo'lib, ularning mazmunini ochishda baxs, munozara, aqliy xujum, kichik

guruhlarda ishslash, tadqiqot roli o'yinlar metodlarini qo'llash, rang-barang

qiziqtiruvchi misollarni keltirilishi, o'quvchilarni amaliy mashqlarni mustaqil bajarishga undash, rang-barang baholash usullaridan foydalanish, ta'lim vositalaridan joyida va vaqtida foydalanish talab etiladi.

An'anaviy ta'limda o'quvchilar ma'lum bir vaqtida va ma'lum bir joyda tom ostida to'planadi. An'anaviy ta'limning o'qitish uslubi o'qituvchi tomonidan boshqariladi. O'quvchilar o'zlarining shubhalarini bartaraf etish uchun tengdoshlari bilan muhokama qilishadi yoki xuddi shunday qilish uchun darsdan keyin o'qituvchi bilan muloqot qilishadi. O'quvchining olgan bilimi o'qituvchining bilimiga bog'liq. Keling, an'anaviy ta'limning afzallikkleri va kamchiliklarini ko'rib chiqaylik.

Vaqtinchalik : O'quvchilar har bir davr uchun ma'lum vaqt va tanaffus uchun vaqt ajratadilar. Bu vaqtning barchasi boshida rejalshtirilgan, o'quvchilar ushbu tartibni bajaradilar va ularni o'z vaqtida va intizomli qiladilar.

Ijtimoiy o'zaro ta'sirlar : O'quvchilar o'z tengdoshlari bilan o'zaro munosabatda bo'lib, ularga xarakterni shakllantirishda yordam beradi. Ular boshqalarni baham ko'rishni va hurmat qilishni o'rganadilar.

Sinfdan tashqari mashg'ulotlar : Bu o'quvchilarga yashirin iste'dodlarini boshqalarga namoyish qilish imkoniyatini beradi. Bu ularga o'z iste'dodlari uchun tan olinishiga va hayotlarida ustun bo'lishga yordam beradi.

Yuzma-yuz muloqot : O'quvchilar o'z o'qituvchilari bilan bevosita muloqot qilishlari mumkin. Ular o'zlarining shubhalari bo'lgan sohalarda savollar va ko'proq tushuntirishlar berishlari mumkin.

Noan'anaviy o'qitish metodlarning afzallikkleri o'qitish mazmunini yaxshi o'zlashtirishga olib kelishi, o'z vaqtida aloqalarning ta'minlanishi, tushunchalarni amaliyotda qo'llash uchun sharoitlar yaratilishi,o'qitish usullarining turli xil ko'rinishlari taklif etilishi, motivatsiyaning yukori darajada bo'lishi, o'tilgan materialning yaxshi eslab qolinishi, muloqotga kirishish ko'nikmasining takomillashishi, o'z-o'zini baholashning o'sishi, o'quvchilarning predmetning mazmuning, o'qitish jarayoniga bo'lgan ijobiy munosabati, mustaqil fikrlay oladigan o'quvchining shakallanishiga yordam berishi, nafaqat mazmunini o'zlashtirishga yordam bermay, balki tanqidiy va mantiiqiy fikrlashni ham rivojlantirishi, muammolar yechish ko'nikmalarining shakllanishi, o'qitish jarayonida an'anaviy va noan'anaviy texnologiyalarni maqsadga muvofiq xolda qo'llay olish, ta'lim sifatini oshirish, ta'lim oluvchilarning mustaqil va mus-taxkam nazariy bilim, faoliyat, ko'nikma va malakalarini shakllantirish zarur, xar bir o'qitilayotgan fanlardan innovatsion texnolgiyalarni fanlarning mavzulariga mos xolda qo'llay olish, o'quvchilar bilim darjasini va dunyoqarashini kengaytirishda albatta interaktiv metodlardan o'rinli va samarali foydalanish zarur, ta'lim jarayoniga yangi pedagogik

texnologiyani tadbiq etish kadrlar tayyorlashga yo'naltirilgan umumiy jarayon mazmunining sifat jihatdan o'zgarishini ta'minlaydi, yangi pedagogik texnologiya nazariyasi g'oyalaridan foydalanigan xolda ta'lim jarayoni yetuk shaxs va malakali mutaxassislarni tarbiyalash borasidagi ijtimoiy buyurtmaning bajarilish xolatining sifat ko'rsatkichiga ega bo'lishiga olib keladi, barkamol shaxs va malakali mutaxassislarning ijtimoiy ishlab chiqarish jarayonidagi faoliyatlari hamda ularning samarasi ijtimoiy taraqqiyotning tezlashuviga olib keladi.

Shuni aytish mumkinki hozirgi kunda o'quvchilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar ya'ni interaktiv metodlar asosida o'qitish dolzarb masalaga aylangan. Interaktiv metodlarning an'anaviy metodlardan farqi shundaki bunda o'quvchining o'zi mustaqil holda erkin fikr yuritadi ,o'qituvchi bilan hamkorlikda ishlaydi. An'anaviy metod esa o'quvchining faktalarini esda saqlash qobilyati va uning hajmiga asoslanadi. An'anaviy ta'lim metodlari bugungi kunda kamchiliklarga ham egaki bu o'quv jarayonida noan'anaviy ta'lim metodlarlarini qo'llash extiyojlarini paydo qiladi. Bu kamchiliklar quyidagilardir:

- O'quvchilar passiv ishtirokchilar bo'lib qoladilar , dars mashgulotlari markazida hamda asosiy boshqaruvchilik rolida o'qituvchining turganiligi bunday passivlikka olib keladi.
- O'qituvchining tola nazorati barcha o'quvchilar uchun motivatsiyani vujudga keltiramaydi. Chunki o'quvchilar tomonidan amalga oshirilayotgan barcha xatti-harakatlar qat'iy talab asosida sodir bo'ladi.Bu o'quvchida ijodiy tashabbusni uygotmaydi.
- Eslab qolsih darajasi hamma o'quvchilarda bir hil bo'lmasligi sababli ,sinf bo'yicha o'zlashtirish darajasi past bo'lib qolishi mumkin.Ya'ni, an'anaviy ta'limda mashgulotga va bilish jarayoniga o'quvchilarni qiziqtiruvchi har xil
- Mustaqil o'rganish va mustaqil qarorlar qabul qilish uchun sharoitlar yaratilmaydi o'quvchini ijodiy fikrlashga undovchi kuchning mavjud emasligi tabiiy ravishda yangi goyalarni ishlab chiqish uchun sharoitlarni yuzaga keltirmaydi.
- O'qitishning noan'anaviy madellarini shartli ravishda uchga ajratish mumkin.
- Bu modellar asosan o'quvchishaxsiga qaratilgan bo'lib,ularni boshqacha qilib markazda o'quvchiturgan ta'lim modellari deb ham atashadi.
- Model lashtirish-real hayotda va jamiyatda yuz berayotgan hodisa va jarayonlarni ixchamlashtirilgan va soddalashtirilgan ko'rinishini sinf xonada yaratish va ularda o'quvchilarni shaxsan qatnashishi va faoliyati evaziga ta'lim olishini ko'zda tutuvchi metod .
- Xamkorlikda o'rganish modeli - o'quvchilarning mustaqil guruhlarda ishlashi evaziga ta'lim olishini ko'zda tutadigan metod.
- O'rganishning tadqiqot modeli- o'quvchilarni muayyan muammoni yechishga yo'naltirilgan mustaqil tadqiqot olib borishini ko'zda tutuvchi metod.
- Noan'anaviy (ta'lim jarayoni markazida o'quvchib'o'lgan) o'qitish metodlarining afzalliklari:
 - o'qitish mazmunini yaxshi o'zlashtirishga olib kelishi;
 - o'z vaqtida aloqalarning ta'minlanishi;
 - tushunchalarini amaliyotda qo'llash uchun sharoitlar yaratilishi ;
 - o'qitish usullarining turli xil korinislari taklif etilishi;
 - motivatsiyaning yuqori darajada bo'lishi ;
 - o'tilgan materiallarni yaxshi eslab qolinishi;

- Muloqatga kirishish ko‘nikmasining takomillashishi ;
- o‘z -o‘zini baholashning o‘sishi;
- o‘quvchilarning predmetning mazmuniga ,oqitish jarayoniga bo‘lgan ijobiy munosabati;
- mustaqil fikrlay oladigan o‘quvchinig shakllanishiga yordam berishi;
- nafaqat mazmunini o‘zlashtirishga yordam bermay ,balki tanqidiy va mantiqiy fikrlashni ham rivojlantirishi ;

O‘quvchilarga ingliz tili fanini o‘qitish usullari.

O‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish uchun bir nechta usullar mavjud, lekin quyidagi usul motivatsiyani oshirishga eng yaxshi imkoniyatni beradi:

O‘quvchilarga ingliz tilini o‘rganishning maqsadlarini va ularga qanday foydali bo‘lishini tushuntirish. Misol uchun, ularga tilni o‘rganishning ulug‘vor zamonaviy kommunikatsiya uchun zarur bo‘lgan bir qobiliyat ekanligini, xalqaro aloqalarda ishlab chiqish, o‘qish-mulohaza qilish, turli sohalar bo‘yicha rivojlanganliklarni olish imkoniyatini aytish. Maqsadlar va manfaatlar o‘quvchilar uchun shaxsiy va ma’noli bo‘lishi kerak, ularning qiziqishlari va hujjalari bilan bog‘liq bo‘lishi muhimdir.

O‘rganish jarayonida interaktiv mashg‘ulotlar, amaliyotlar va o‘yinlar o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirishga imkon beradi. Bu usul orqali o‘quvchilar o‘zlarini o‘rganish jarayonida faol qatnashish, tilni amaliy ravishda ishlatish, muammolar yechish va muhim tushunchalarni oshirish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

O‘quvchilarning shaxsiy qiziqishlarini, qobiliyatlarini, o‘zlarining yangi bilimlar va tajribalarga erishishlari bilan bog‘liq mavzularni tanqid etish va o‘quvchilarga o‘z fikrlarini bayon qilishga imkon berish muhimdir. O‘quvchilar o‘zlarini qanday o‘rganish usullaridan, mavzularidan va darslardan qiziqishlari borligini his qilsalar, motivatsiyalari oshadi.

O‘quvchilarga ingliz tilini amaliy hayotda ishlatishning muhimligini ko‘rsatish. Masalan, o‘quvchilarni restoranda buyurtma berish, telefon orqali muloqot qilish, elektron pochta yozish va boshqa real hayotda talab qilinadigan holatlarda tilni amaliy ravishda ishlatishga o‘rgatish.

O‘quvchilarning ilg‘or qobiliyatları, talablari va maqsadları bilan mos keladigan o‘rganish usullarini tanlash va o‘quvchilarning o‘z o‘rganish jarayonida ham qatnashishini ta’minlash. O‘quvchilarni o‘zlarining o‘zlashtirilgan o‘rganish yo‘llariga ruxsat etish, o‘z fikrlarini birlashtirish, o‘z o‘rganish jarayonlarini rejalashtirish va o‘zlarining o‘ziga mos maqsadlar va vazifalar belgilash imkoniyatini berish muhimdir.

O‘quvchilarni o‘rganish jarayonida qo‘llab-quvvatlash, ularga moslashish, til bilan bog‘liq muammolarni yechishda yordam berish, xato qilganida moslamalar qilish va ularga qo‘llab-quvvatlash muhimdir. Pozitiv muhit va o‘quvchilarni o‘rganishda muvaffaqiyatlariga ta’sir qilish, ularga o‘quvchilarning muvaffaqiyatlarini ta’minlashga imkon beradi.

Xulosa o‘rnida ta’lim tizimida an'anaviy dars shaklini saqlab qolgan holda, unga turli-tuman o‘quvchilar faoliyatini faollashtirilgan metodalar bilan boyitish o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasini ko‘tarilishiga olib kelar ekan.

Zamonaviy ta’lim tizimi an'anaviy ta’lim tizimidan yaxshiroq. Zamonvaiy ta’lim tizmidada ayniqsa, ta’lim jarayonini mazmunli tashkil etish uchun zamonaviy texnik vositalardan foydalanish maqsadga muvofiqli. Buning uchun dars jarayoni oqilona tashkil qilinishi o‘qituvchi tomonidan o‘quvchilarning qiziqishini orttirib ,ularning ta’lim jarayonida

faolligi muttasil ragbatlantirib turilishi,o'quv materialini kichik-kichik bo'laklarga bo'lib, ularning mazmunini ochishda bahs, munozara, aqliy hujum, kichik guruhlarda ishslash, tadqiqot, rolli o'yinlar metodlarini qo'llash, rang-barang qiziqtiruvchi misollarning keltirilishi, o'quvchilarни amaliy mashqlarni mustaqil bajarishiga undash, rang-barang baholash usullaridan foydalanish, ta'lim vositalaridan joyida va vaqtida foydalanish talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.V.Karimova, F.Akromova.pedagogika. Darslik.-T. TDIU, 2007-183 bet
- 2.V.Yo'ldasheva, S.Usmonova, F.Jumaboeva. Pedagogika texnologiya asoslari. O'quv qo'llanma. T.2004.-140 bet
- 3.<https://cyberleninka.ru/article/n/kasb-hunar-maktabi-o-quvchilarini-o-qitishda-zamonaviy-pedagogik-texnologiyalardan-foydalanishning-ahamiyati>
4. Zokirov, S. I., Sobirov, M. N., Tursunov, H. K., & Sobirov, M. M. (2019). Development of a hybrid model of a thermophotogenerator and an empirical analysis of the dependence of the efficiency of a photocell on temperature. Journal of Tashkent Institute of Railway Engineers, 15(3), 49-57.
5. Горовик, А. А., & Турсунов, Х. Х. У. (2020). Применение средств визуальной разработки программ для обучения детей программированию на примере Scratch. Universum: технические науки, (8-1 (77)), 27-29.
6. Isa o'g'li, X. A. (2023). O'ZBEK TERMINOLOGIYASIDA SOHA TERMINLARINING O'RGANILISHI. THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY, 2(16), 118-120.
7. Xasanov, A. (2023). ETYMOLOGICAL ANALYSIS OF SPECIAL TERMS. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА, 4(3).
8. ўғли Ҳасанов, А. И. (2023, January). С. АЙНИЙНИНГ “СУДХЎРНИНГ ЎЛИМИ” ҚИССАСИДА ҚЎЛЛАНГАН АРАБЧА ТЕРMINLARNING СЕМАНТИК-СТРУКТУР ТАҲЛИЛИ. In INTERNATIONAL CONFERENCES (Vol. 1, No. 2, pp. 32-37)..
9. Hasanov, A. (2023). STUDY OF FIELD TERMS IN WORLD TERMINOLOGY. Science and innovation, 2(C12), 151-155
10. Isaevich, H. A. (2022). STUDYING THE NOTION OF TERM IN THE UZBEK AND WORLD LINGUISTICS. British View, 7(4)..
11. Hasanov, A. I. (2022). ANALYSIS OF ECONOMIC AND BANKING TERMS USED IN THE EPIC" DEATH OF A USURER". МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА, 3(3).
12. Isa o'g'li, H. A. (2022). SADRIDDIN AYNIYNING "SUDXO'RNING O'LIMI" ASARIDA QO'LLANGAN IJTIMOIY TERMINLARNING SEMANTIK TAHLILI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 3(8), 5-9.
13. Ahmad, X. (2022). SADRIDDIN AYNIYNING "SUDXO'RNING O'LIMI" ASARIDA QO'LLANGAN DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMIGA OID TERMINLARNING PRAGMATIK TAHLILI. Science and innovation, 1(Special Issue 2), 574-576.

14. Ahmad, H. (2022). XARAKTERNI TASVIRLASHDA DIOLOG VA MONOLOG. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 858-861.
15. Isa o‘g‘li, X. A. (2021). RUHIYAT TASVIRIDA PEYZAJNING O‘RNI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 2(5), 98-105..
16. Xolboboyevich, X. J. (2022). Using Innovation and Technology to Accelerate Progress in Education. American Journal of Social and Humanitarian Research, 3(10), 113-116.
17. Hayitov, J. (2022). TEKNOLOGIYA FANI O‘QITUVCHILARIDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISHNING BA’ZI JIHATLARI. Физико-технологического образования, (3).
18. Hayitov, J. (2022). BO‘LAJAK TEKNOLOGIYA FANI O‘QITUVCHILARINI KREATIVLIGINI SHAKLLANTIRISH TEXNALOGIYASI. Физико-технологического образования, (3).
19. Xolboboyevich, H. J. (2022). Future Technology Creativity of Teachers Some Aspects of Development. Eurasian Journal of Engineering and Technology, 4, 55-58.
20. KHOLBOBOYEVICH, H. J. (2022, February). SCIENTIFIC AND THEORETICAL FUNDAMENTALS OF DEVELOPING THE CREATIVE QUALITIES OF TEACHERS OF FUTURE TECHNOLOGY. In Next Scientists Conferences (pp. 71-75).
21. Xayitov, J. (2023). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARNING RIVOJLANGANLIK DARAJASINI TASHXISLOVCHI METODLAR. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 3(1 Part 2), 147-153.
22. Хўжаназаров, Ў. Э., Рўзимова, Х. К., Есимбетов, Р. М., Алламуратов, Б. Д., Бобокелдиева, Л. А., Наралиева, Н. М., & Халқузиева, М. А. (2022). Қашқадарё ҳавзасининг тоголди яйловлари мониторинги ва экологик оптималлаштириш. Образование, 8(9), 10.
23. Хужаназаров, У. Э., Рузимова, Х. К., Есимбетов, Р. М., Алламуратов, Б. Д., Бобокелдиева, Л. А., Наралиева, Н. М., & Халқузиева, М. А. (2022). ашқадарё ҳдавзасининг тоголди яйловлари мониторинги ва экологик оптималлаштириш. Образование, 8(9), 10.
24. Есимбетов, Р., & Матрасулов, Г. (2022). РЕПРОДУКТИВНАЯ ДИНАМИКА БОЛЬШОЙ ПЕСЧАНКИ (RHOMBOMYS OPIMUS L.) В НУКУССКИХ ПЕСКАХ ПУСТЫНИ КЫЗЫЛКУМ. In НАУКА И ПРОСВЕЩЕНИЕ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ИННОВАЦИИ (pp. 14-16).
25. Yesimbetov, R. M., Asenov, G. A., Allamuratov, B. D., & Matrasulov, G. J. (2020). Long-term Dynamics of the Midday Gerbil (*Meriones meridianus Pall*) Population in the Portion of the Kyzylkum Desert in the Nukus Area. International Journal of Scientific and Technology Research, 9(3), 6213-6216.
26. Есимбетов, Р. М., & Асенов, Г. КАТТА ҚУМ СИЧҚОНИ (XENOPSYLLA HIRTIPIES) БУРГАСИННИГ МОНИТОРИНГ КУЗАТИШ ФЕНОЛОГИЯСИ. МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН КАРАКАЛПАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ БЕРДАХА ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ, 31.

27. Есимбетов, Р. М., & Асенов, Г. ҚИЗИЛҚУМНИНГ НУКУС ҚУМИ ҲУДУДИДА ТУШКИ ҚУМСИЧҚОНИ (MERIONES MERIDIANUS) НИНГ ТАРҚАЛИШИ ВА СОН ДИНАМИКАСИ. МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН КАРАКАЛПАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ БЕРДАХА ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ, 29.
28. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. *Scientific Impulse*, 1(2), 535-537.
29. Xolbovoyevich, X. J. (2023). O‘QUVCHILARNI DARSDAN TASHQARI VAQTLARIDA KASB HUNARGA YO‘NALTIRISH. *Innovations in Technology and Science Education*, 2(7), 1019-1025.
30. Xayitov, J. (2023). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARNING RIVOJLANGANLIK DARAJASINI TASHXISLOVCHI METODLAR. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 3(1 Part 2), 147-153.
31. Xayitov, J. (2022). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJ TAJRIBASI. Евразийский журнал академических исследований, 2(13), 1463-1470.
32. Xolbovoyevich, X. J. (2022). Using Innovation and Technology to Accelerate Progress in Education. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(10), 113-116.
33. Hayitov, J. (2022). TEXNOLOGIYA FANI O‘QITUVCHILARIDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISHNING BA’ZI JIHATLARI. Физико-технологического образования, (3).
34. Hayitov, J. (2022). BO‘LAJAK TEXNOLOGIYA FANI O‘QITUVCHILARINI KREATIVLIGINI SHAKLLANTIRISH TEXNALOGIYASI. Физико-технологического образования, (3).
35. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2023). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARI DAVRIDA CHATGPT VA HOZIRGI KUNDAGI O‘RNI. *Scientific Impulse*, 2(16), 320-325.